

SKUPŠTINA CRNE GORE
n/r potpredsjednika Skupštine

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO: 28. 05.	20 16. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ: 00-61-1/16-K4	
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Predsjedniku Vlade Crne Gore

Poštovani g-dine Đukanoviću,

U skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine, postavljam Vam sljedeće pitanje:

Koje mjere i radnje preduzimate kako bi se u Crnoj Gori poboljšao investicioni ambijent u odnosu na postojeći, posebno imajući u vidu finansijski potencijal crnogorskih iseljenika? Kojim ste probleme uočili i kako namjeravate da ih riješite?

Obrazloženje:

Da su Crnoj Gori potrebne investicije svi smo saglasni. Sami često govorite o toj važnoj temi i Vlada čini određene napore da se privuku strani investitori. Ne želim da „mjerim“ koliki je taj napor, ali mislim da rezultat može biti mnogo bolji.

Van granica Crne Gore, prema procjenama, na žalost nema tačnih podataka, živi i radi još jedna Crna Gora. Crnogorski iseljenici i njihovo potomstvo. Ljudi koji su korijenima i emocijom vezani za Crnu Goru i koji su raspoloženi i da svoje veze sa matičnom državom osnaže ne samo kupovinom ili gradnjom stambenog prostora već i ulaganjima u privredu ili nekim drugim poslovnim aranžmanima. Taj potencijal nije stavljen u funkciju.

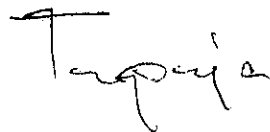
Na žalost prethodni period je pokazao niz manjkavosti u tom procesu. Na jednoj strani odabir investitora, porijeklo njihovog kapitala, ispunjavanje ugovornih obaveza, nedovoljno precizni ugovori i na kraju odustajanje od investicija, ali isto tako na drugoj strani njihove probleme u administrativnim procedurama, dobijanju dozvola, pravnoj sigurnosti uloženog kapitala, sumnji u korupciju predstavnika lokalne ili državne vlasti i sl.

Obezbjediavanjem jednostavnih, jasnih i transparentnih okvira uz pravnu sigurnost broj kvalitetnih investicija se može podići na značajno veći nivo. Zato je važno da Vlada uočava i rješava probleme u ovoj oblasti.

Molim odgovor i u pisanoj formi.

Predsjednik Kluba poslanika Pozitivne Crne Gore

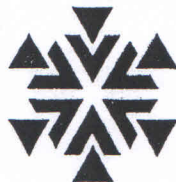
Goran Tuponja

Vlada Crne Gore
Predsjednik

DECENIJA
OBNOVE
NEZAVISNOSTI
HILJADU GODINA
DRŽAVNOSTI
2016

Da je vječna Crna Gora

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	10. VI	20 16	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/16-14/2		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:			PRILOG:

Broj: 01 - 2456

Podgorica, 9. jun 2016. godine

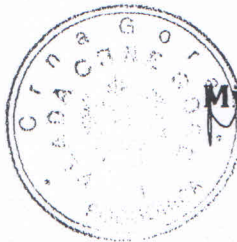
SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Darko PAJOVIĆ, predsjednik

Poštovani predsjedniče Parlamenta,

U skladu sa stavom 7 člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore u prilogu dostavljam pisane odgovore na poslanička pitanja, postavljena tokom Premijerskog sata održanog 31. maja 2016. godine.

S poštovanjem,

Milo ĐUKANOVIĆ

4. Goran TUPONJA – Pozitivna Crna Gora

POSLANIČKO PITANJE

Koje mjere i radnje preduzimate kako bi se u Crnoj Gori poboljšao investicioni ambijent u odnosu na postojeći, posebno imajući u vidu finansijski potencijal crnogorskih iseljenika? Koje ste probleme uočili i kako namjeravate da ih riješite?

O b r a z l o ž e n j e

Da su Crnoj Gori potrebne investicije svi smo saglasni. Sami često govorite o toj važnoj temi i Vlada čini određene napore da se privuku strani investitori. Ne želim da „mjerim“ koliki je taj napor, ali mislim da rezultat može biti mnogo bolji.

Van granica Crne Gore, prema procjenama, nažalost nema tačnih podataka, živi i radi još jedna Crna Gora. Crnogorski iseljenici i njihovo potomstvo. Ljudi koji su korijenima i emocijom vezani za Crnu Goru i koji su raspoloženi i da svoje veze sa matičnom državom osnaže ne samo kupovinom ili gradnjom stambenog prostora već i ulaganjima u privredu ili nekim drugim poslovnim aranžmanima. Taj potencijal nije stavljen u funkciju.

Na žalost prethodni period je pokazao niz manjkavosti u tom procesu. Na jednoj strani odabir investitora, porijeklo njihovog kapitala, ispunjavanje ugovornih obaveza, nedovoljno precizni ugovori i na kraju odustajanje od investicija, ali isto tako na drugoj strani njihove probleme u administrativnim procedurama,

dobijanju dozvola, pravnoj sigurnosti uloženog kapitala, sumnji u korupciju predstavnika lokalne ili državne vlasti i sl.

Obezbjediavanjem jednostavnih, jasnih i transparentnih okvira uz pravnu sigurnost broj kvalitetnih investicija se može podići na značajno veći nivo. Zato je važno da Vlada uočava i rješava probleme u ovoj oblasti.

Molim odgovor i u pisanoj formi.

ODGOVOR

Poštovani poslaniče Tuponja,

Odgovor na Vaše pitanje započecu podsjećanjem na poslaničko pitanje o investicijama crnogorskih iseljenika na koje sam odgovarao u julu 2015. godine, budući da ću nužno ponoviti dio tadašnjeg odgovora. Pri tome ću danas, dominantno biti fokusiran na uočene probleme u poslovnom ambijentu za privlačenje investicija i napore koje Vlada ulaže u cilju njegovog unapređenja i intenzivnijeg privlačenja investicija.

Investicije, u koje spadaju i investicije iseljenika, predstavljaju osnov razvojnog modela naše zemlje. Neto strane direktne investicije u Crnu Goru u posljednjih deset godina, koje potiču iz preko 100 zemalja, iznosile su 5,4 milijarde eura ili oko 19% BDP-a i bile osnov njegovog realnog rasta od 3,2% prosječno godišnje. Nakon početka razorne svjetske i evropske ekonomske krize, neto priliv SDI u našu zemlju je smanjen, ali je on i dalje najviši u regionu, mjereno pokazateljem po glavi stanovnika. U prethodnoj godini, neto priliv SDI je bio 620 miliona eura ili oko 17 % BDP-a. Simboličan dio ukupnih neto stranih investicija iz inostranstva su investicije crnogorskih iseljenika.

Da bismo obezbijedili kontinuitet u privlačenju kako investicija iseljenika, tako i ukupnih investicija, neophodno je unapređenje konkurentnosti kao strateškog pravca našeg ekonomskog razvoja. Podsjetiću Vas da je upravo razorna svjetska ekonomska kriza "ogolila" strukturne slabosti, ne samo ekonomija zemalja u razvoju poput Crne Gore, već i razvijenih svjetskih ekonomija, poput SAD,

Evropske Unije, Japana, i podstakla ih na sprovođenje strukturnih reformi koje trebaju povećati konkurentnost i ubrzati ekonomski rast i zapošljavanje.

Crna Gora je u međunarodnim izvještajima o konkurentnosti rangirana na 70. mjestu u Izvještaju Svjetskog ekonomskog foruma od ukupno 140 rangiranih zemalja; na 46. mjestu je po Doing biznis reportu od 189. rangiranih zemalja, i na 62. mjestu u Izvještaju o ekonomskim slobodama Frejzer instituta. Svi ovi izvještaji identifikuju glavne prepreke daljem rastu naše konkurentnosti, sugerišući ključne probleme koje treba riješiti da bi naša zemlja dalje unapređivala investicioni ambijent i dinamizirala ekonomski rast. Najmarkantnije prepreke unapređenju poslovnog ambijenta nijesu istaknute samo u navedenim međunarodnim izvještajima o konkurentnosti, već i u izvještajima asocijacija stranih investitora i poslodavaca u Crnoj Gori, pa čak i Izvještajima Evropske komisije. To su: problemi nedovoljne fleksibilnosti tržišta rada; neusaglašenosti sistema obrazovanja i vještina sa potrebama tržišta rada, vladavine prava, nedovoljna konkurentnost i predvidljivost poreskog sistema, komplikovane administrativne procedure (naročito po pitanju registracije nepokretnosti, izdavanja građevinskih dozvola itd), neadekvatan pristup finansiranju MSP, nedovoljna primjena međunarodnih standarda poslovanja itd.

Riječ je, dakle o preprekama jednako teškim i za domaće i za strane investitore, bez obzira da li su u pitanju crnogorski iseljenici ili drugi investitori. Zato je Vlada Crne Gore u Programu ekonomskih reformi 2016-2018. godina, kao i u njemu komplementarnom dokumentu "Reforme za konkurentnost 2020",

definisala oblasti strukturnih reformi koje prvenstveno imaju za cilj eliminisanje većine navedenih prepreka za unapređenje konkurentnosti, a time i brži ekonomski rast. O tome sam detaljnije govorio u odgovoru na prvo poslaničko pitanje danas. Dakle, nesumnjivo je, bez sprovođenja korjenitijih strukturnih reformi, naročito usmjerenih na unapređenje poslovnog ambijenta, nema ni značajnijih produktivnih investicija koje povećavaju dodatnu vrijednost u proizvodnji i jačaju izvoznu bazu ekonomije, čime doprinose ekonomskom i društvenom razvoju naše zajednice.

U skladu sa dokumentom "Reforme za konkurentnost 2020", u precizno utvrđenim rokovima, sprovodićemo mjere za dalje unapređenje poslovnog ambijenta kroz povećanje efikasnosti administracije na lokalnom i centralnom nivou, nastavićemo sa pojednostavljenjem katastarske procedure, kao i procedure izdavanja građevinskih dozvola, radićemo na povećanju efikasnosti izvršenja ugovora; povećanju fleksibilnosti na tržištu rada i smanjenju neformalne zaposlenosti i fiktivne nezaposlenosti; usaglašavanju procesa obrazovanja sa potrebama tržišta rada; pojednostavljenju poreskih procedura i jačanju predvidljivosti poreskog sistema (uz sagledavanje postepenog smanjivanja nekih poreskih stopa); ukidanju parafiskalnih nameta; pojednostavljenju pristupa finansiranju malih i srednjih preduzeća, itd. Dakle, riječ je o koordiniranim aktivnostima na više polja kako bismo osnažili svoju konkurentsku poziciju i ostvarili još bolji rezultat kada je u pitanju priliv investicija iz inostranstva.

Podsjetiću da je i prije nedavnog ažuriranja i dorade svoje politike u ovoj oblasti, Vlada Crne Gore konstantno radila na otklanjanju

prepreka za unapređenje konkurentnosti. U prethodnih godinu dana: uveli smo fiskalne preferencije za investitore u sektore visokog turizma, prehrambene industrije, kapitalnih investicija i energetike; smanjena je stopa kriznog poreza na 11%, sa namjerom njenog potpunog ukidanja u 2017. godini; obezbijedili smo subvencije u iznosu do 10.000 eura po radnom mjestu za investicione projekte čija je minimalna vrijednost ulaganja 500.000 eura odnosno 250.000 eura za manje razvijene opštine uz otvaranje najmanje 20 novih radnih mjesta; nastavili smo sa realizacijom povoljne kreditne podrške IRF CG od preko 117 miliona eura u 2015. godini; obezbijedili smo podršku za uvođenje standarda bezbjednosti hrane i razvoj prerađivačkih kapaciteta u poljoprivredi kroz IPARD like 2 program, kao i veoma povoljnu kreditnu podršku za preduzeća u poljoprivredi iz sredstava Abu Dabi fonda itd.

Siguran sam da možemo obezbijediti i rast investicija naših iseljenika u Crnu Goru. Smatram da smo u 2015. godini, donošenjem Zakona o saradnji Crne Gore sa iseljenicima, definisali modele unapređenja privrednog partnerstva sa iseljenicima. Stvorili smo obavezu evidencije kod Uprave za dijasporu u okviru Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija o organizacijama iseljenika, fondacijama i legatima koje su osnovali iseljenici, što će obezbijediti i lakšu dostupnost podataka o investicijama koje pokreću naši iseljenici. Podsjetiću da je Vlada Crne Gore u junu 2015. usvojila Strategiju saradnje sa iseljenicima za period 2015-2018. godina. Njome se definišu prioritetni ciljevi, nosioci poslova i aktivnosti kojim treba da stvorimo neophodne pretpostavke za sistemsko i kvalitetno unapređenje saradnje sa

iseljenicima. Strategija u posebnom fokusu ima unapređenje privrednog partnerstva sa iseljenicima.

Već danas možemo konstatovati da u Crnoj Gori postoje takve investicije, kao i interesovanja za širenje investicionih aktivnosti iseljenika, naročito u sektore poljoprivrede, prerađivačke industrije i turizma. Jedna od takvih investicija je u Bijelom Polju kojom se gradi fabrika za proizvodnju mlijeka, vrijedna oko 20 miliona eura i otvara 150 novih radnih mjesta. Pored toga, u sektoru poljoprivrede investicije iseljenika imamo u Gusinju, a određeni broj iseljenika investira u svoja imanja, uglavnom u maslinjake u Baru i Ulcinju, što takođe predstavlja osnov širenja privredne aktivnosti.

U sektoru drvoprerade, u opštini Rožaje u 2015. godini je investitor "Sandžakli mobilia", kao kompanija koja je u većinskom vlasništvu potomaka naših iseljenika, sa Vladom Crne Gore potpisao ugovor o kupovini dijela imovine fabrike "Gornji Ibar" uz investiciju od oko 5 miliona eura, i zapošljavanje 150 ljudi u periodu od 3 godine.

I u sektoru turizma imamo nekoliko primjera započetih investicija, naročito u hotelska preduzeća kao u Petnjici, Plavu i Ucinju.

Da zaključim, za investicije u Crnu Goru postoji potencijal i kod naših iseljenika. Zadatak je Vlade Crne Gore da u saradnji sa lokalnim samoupravama, ali i zakonodavnom i sudskom vlašću, obezbijedi kontinuirano unapređenje poslovnog ambijenta da bi povećali investicije kako naših iseljenika, tako i ukupne investicije u državu.

Očekujem i da će u narednom periodu uspješnom primjenom Zakona o saradnji sa iseljenicima i Strategije saradnje sa iseljenicima, biti ojačana ukupna privredna saradnja sa njima i da ćemo zajednički doprinijeti ubrzanju ekonomskog rasta i povećanju kvaliteta života u našoj zemlji.

Zahvaljujem na pažnji.